

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра травматології та ортопедії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ТЕМИ:

**«МЕТОДИ ПАЛІАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ В ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА
ОРТОПЕДІЇ, ПОКАЗАННЯ ТА ПРОТИВОПОКАЗАННЯ ДО
ОПЕРАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ В ПОХИЛОМУ ВІЦІ»**

(для здобувачів наукового ступеня доктор філософії на III освітньо-науковому рівні галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 Медицина)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на методичній нараді кафедри

« 29 » серпня 2022 р.

Протокол № 1

Завідувач кафедри
д.мед.н., професор _____ Сухін Ю.В.

Тема: «МЕТОДИ ПАЛІАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ В ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ, ПОКАЗАННЯ ТА ПРОТИВОПОКАЗАННЯ ДО ОПЕРАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ В ПОХИЛОМУ ВІЦІ» - **Практичні заняття (2 години), Семінарські заняття (2 години), СРС (4 години)**

1. Актуальність теми.

В Україні система паліативної та хоспісної допомоги знаходиться на стадії формування. Серед організаційних заходів першочергового значення набуває необхідність здійснення спеціальної підготовки медичних працівників з питань ПХД.

Закордонний досвід розвинених країн, узагальнений в рекомендаціях Європейської асоціації паліативної допомоги (Curriculum in Palliative Care for Undergraduate Medical Education: Recommendations of the European Association for Palliative Care, 2007; Report of the EAPC Steering Group on Medical Education and Training in Palliative Care: Recommendations of the European Association for Palliative Care (EAPC) For the Development of Undergraduate Curricula in Palliative Medicine At European Medical Schools, 2013), свідчить, що найбільш ефективною формою підготовки на додипломному рівні, враховуючи багатофакторність та багатоплановість проявів проблеми, є не стільки введення окремої дисципліни з ПХД, скільки підготовка майбутніх лікарів на принципах наскрізного формування інтегральних знань у межах тих предметів, які викладаються у медичних навчальних закладах.

2. Навчальні цілі:

В результаті самостійного опрацювання цієї теми здобувачі повинні:

- **знати:**

1. Формування і розвиток ідеї хоспісного руху та паліативної допомоги;
2. Дефініції ПХД, еволюцію поглядів;
3. Сутність, принципи, складові ПХД;
4. Філософію ПХД;
5. Поняття процесу помирання (фази) та смерті;

6. Поняття «невиліковної хвороби»;
7. Характеристику інкурабельного пацієнта;
8. Поняття якості життя пацієнта з невиліковним захворюванням та його близьких;
9. Способи комунікації з невиліковним пацієнтом та його близькими
10. Форми організації ПХД;
11. Етичні та правові проблеми ПХД;
12. Поняття синдрому емоційного вигорання, методи профілактики;

- *вміти:*

1. Діагностувати невиліковне захворювання, термінальний стан та його фази;
2. Діагностувати, лікувати больовий синдром, володіючи широким спектром сучасних технологій знеболення;
3. Здійснювати діагностику, лікування інших виснажливих симптомів (блювота, задишка тощо), що супроводжують невиліковний стан;
4. Розрахувати дозу знеболювального засобу та виписувати відповідні рецепти;
5. Вести облік та зберігати сильнодіючі і наркотичні середники відповідно до чинного законодавства;
6. Проводити реанімаційні заходи невиліковно хворим;
7. Надавати психологічну підтримку невиліковно хворим та їхнім близьким під час хвороби і в період скорботи;
8. застосовувати правила поведінки з померлою людиною відповідно до чинного законодавства;
9. Дотримуватись біоетичних та законодавчих норм під час надання ПХД;
10. Проводити консультивання інкурабельних пацієнтів та їхніх близьких з питань медичного та немедичного супроводу під час невиліковної хвороби, в тому числі з питань догляду, харчування, соціальної, юридичної чи духовної підтримки тощо;
11. Працювати в мультидисциплінарній команді;
12. Застосовувати методики профілактики синдрому емоційного вигорання та боротьби з його наслідками.

3. Матеріали для до аудиторної підготовки здобувачів.

3.1. Основні базові знання, вміння, навички, які необхідні для самостійного вивчення і засвоєння теми і які базуються на міждисциплінарних зв'язках:

№№ п.п.	Дисципліна	Знати	Вміти
1	2	3	4
1.	Клінічна фармакологія (4 години)	Характеристику препаратів, що використовуються в паліативній допомозі. Сучасні схеми лікування, індивідуальний підхід	Проводити лікування хронічного болю: опіоїдами, ко-анальгетиками
2.	Травматологія та ортопедія	Методи паліативного лікування в травматології та ортопедії	Визначити показання та протипоказання до оперативного лікування в похилому віці
3.	Анестезіологія та реанімація	Фізіологічні та патофізіологічні особливості проведення реанімаційних заходів в контексті термінального стану невиліковного захворювання. Етично-правові проблеми евтаназії	Проводити консультування родичів інкурабельних пацієнтів
4.	Нейрохірургія	Особливості ведення інкурабельних пацієнтів та застосування паліативних методів лікування в нейрохірургічній практиці	

4. Зміст теми.

Паліативне лікування - це всебічна кваліфікована медична допомога невиліковному хворому та членам його сім'ї на етапі неконтрольованого прогресування захворювання. Світовий досвід свідчить про те, що ефективна

паліативна допомога основана на колективній роботі медиків різних спеціальностей.

Не дивлячись на значні успіхи теоретичної і практичної онкології, лікування раку залишається надзвичайно актуальним питанням, яке вимагає розробки і впровадження нових медичних підходів, методів і технологій. Різноманітні порушення, що становлять безпосередню загрозу для життя хворого, бувають пов'язані як з функціонуванням органів, уражених пухлинним процесом, так і можуть бути вторинними, оскільки розвиваються як ускладнення перебігу злоякісних новоутворів. Близько 70% онкохворих виявляються на пізніх стадіях, що зумовлює великий відсоток хворих, які не підлягають радикальному лікуванню, у таких випадках їм проводять симптоматичну чи паліативну терапію, спрямовану на покращення загального стану хворого, боротьбу з ускладненнями і підтримання оптимальної якості життя пацієнта.

Світовий досвід свідчить про те, що ефективна паліативна допомога основана на колективній роботі медиків різних спеціальностей. Хворі з невиліковними недугами в цілому і пухлинами зокрема складають більшість контингенту пацієнтів лікарів загальної практики, яким потрібна паліативна допомога.

5. Матеріали методичного забезпечення заняття.

5.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття.

А. Питання для самоконтролю.

1. Організація первинної та загальної паліативної і хоспісної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах.
2. Що таке «хоспіс», основні завдання хоспісу.
3. Назвати основні цілі, принципи і методи паліативної допомоги в онкологічній практиці.
4. Дати обґрунтування переходу від радикального до паліативного лікування.
5. Назвати основні відмінності паліативної медичної допомоги.
6. Дати пояснення поняття «невиліковна хвороба».

5.2. Інформацію, необхідну для формування знань-вмін можна знайти у підручниках:

Основна:

1. Травматологія та ортопедія : національний підручник / під ред. Г.Г. Голка, О.А. Бур'янова, В.Г. Климовицького. - Вінниця : Нова книга, 2014. - 415 с.
2. Герцен Г.І., Остапчук М.П., Остапчук Р.М. Травматологія літнього віку. Металоостеосинтез при переломах довгих кісток у людей літнього і старечого віку (видання 3-є, допов. і перероб.). - К. : Асканія, 2014. - 118 с.
3. Поворознюк В.В. Захворювання кістково-м'язової системи в людей різного віку (вибрані лекції, огляди, статті). - Київ, 2015. - 360 с.
4. Хвисяк О.М. Теорія і практика медичної реабілітації. - Х. : Майдан, 2012. - 520 с.

Додаткова:

1. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги // Літопис травматології та ортопедії. - 2018. - № 1-2 (37-38). - С. 198-219.

6. Тема наступного заняття (у відповідності до тематичного плану).